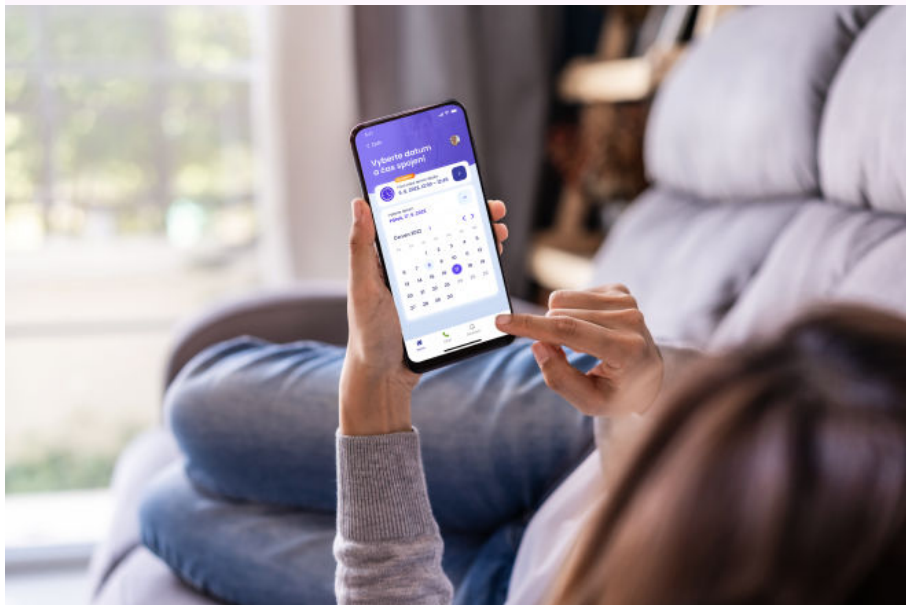

Telemedicína může být velkým přínosem, je ovšem třeba řešit její bezpečnost

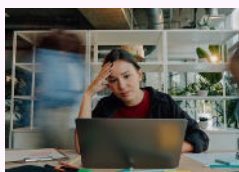
Klára Sýkora
(Sudová), Newstream
& Partner
17. 12. 2025 9:08

Ušetřit čas strávený v čekárně lékaře, a přesto mít svůj zdravotní stav pod kontrolou. Na dálku, prostřednictvím moderních technologií. Před pár lety utopie, dnes v mnoha zemích běžná praxe, která se postupně rozvíjí i v Česku. Doba technologická s sebou ovšem nenese jen zjednodušení řady procesů, má také stinnou stránku. Velkým tématem se i v této oblasti stává kybernetická bezpečnost.

Pod pojmem telemedicína se ukrývá široká škála lékařských úkonů prováděných na dálku. **Od videokonzultací s lékařem až po sledování tělesných funkcí pacientů, kteří už nemusí ležet v nemocnicích.** Stačí pacienta vybavit přístroji, které měří tlak, tep nebo třeba činnost srdce, a tabletem či chytrým telefonem, který zprostředkuje přenos k lékaři. Ten pak na dálku vyhodnotí zdravotní stav, sleduje jeho vývoj a včas může navrhnout další kroky. **Takový přístup přirozeně šetří čas lékařů i pacientů a pomáhá řešit chybějící personální kapacity ve zdravotnictví.**

Českým katalyzátorem se stala pandemie koronaviru, byť na svůj velký boom u nás telemedicína teprve čeká. Za pomalejší nástup zřejmě může nejen stávající zdravotnický systém, který navzdory všem výhradám funguje často lépe než v zahraničí, ale také dlouhodobě nejasná legislativní situace. **Telemedicína se teprve loni na podzim stala součástí českého právního řádu a byla zde zakotvena jako jedna ze zdravotních služeb.** „Dlouho jsme čekali na zákonné ustanovení a definici telemedicíny, která má jasné rozměry. Zákonná úprava je základ nejen proto, aby mohla být telemedicína provozována, ale také aby mohla být hrazena pojišťovnami,“ vysvětluje kardiolog Miloš Táborský.

ENJOY

Biohacking: Jak podpořit výkon mozku bez silných stimulantů

Nootropika jsou souhrnným označením pro různé druhy doplňků, které podporují kognitivní funkce mozku, zejména paměť, pozornost, schopnost učení, mentální výkonnost a odolnost vůči psychickému stresu. Na rozdíl od stimulantů se nesnaží mozek primárně přimět k vyšší...

Alžběta Shejbalová

Bezpečnost až na prvním místě? Ne všude to platí

Telemedicína se do povědomí mnoha českých obyvatel dostala teprve nedávno – a rovnou s poněkud negativní konotací. Před pár týdny vzbudil pozornost start znojemské online pohotovosti provozovatele Dr. Digital. Služba, která měla uvolnit ruce praktickým lékařům, se od samého začátku potýká s problémy. **Podle předsedy Aliance pro telemedicínu a digitalizaci Jiřího Horeckého patří k nejzásadnějším pochybením nezajištění ochrany dat nebo technické komplikace, které přetrvávají od spuštění projektu, problematická je ovšem také cena zakázky, kterou zadalo**

město. Pohybuje se pod zákonnou hranicí, od které už je třeba zakázku soutěžit. „To bez ohledu na povahu projektu vyvolává otázníky, jestli cena nebyla účelová nebo jestli se zadavatel nechtěl vyhnout soutěži, která by ukázala cenu i kvalitu a víc to celé odkryla,“ zmiňuje Horecký.

Provozovatel služby pochybení odmítá, záležitost ovšem zcela přirozeně vyvolává otázku, jak moc je telemedicína bezpečná a co všechno je třeba udělat pro ochranu dat pacientů. Aliance pro telemedicínu a digitalizaci zdravotnictví a sociálních služeb proto definovala zásady, kterými by se měl každý telemedicínský projekt řídit. Patří mezi ně nařízení, že data lze nahrávat pouze do prokazatelně zabezpečených systémů. „Víme, že jsou tady aplikace nebo řešení telemedicíny, kde nepracují s šifrováním a zabezpečením dat. To byl hlavní důvod akcentu na zásadu ochrany soukromí a zabezpečení,“ vysvětluje Horecký.

Dalšími zásadami jsou vystavování eReceptů a eNeschopenek pouze lékaři nebo garance, že s pacientem komunikuje vždy jen lékař či kvalifikovaný zdravotník. To byl ostatně další bod, ve kterém provozovatel znojemské pohotovosti pochybil. „Už z podstaty telemedicíny i ze zákona je přitom jasné, že jednou ze zásadních podmínek je to, aby podobné služby byly poskytovány pouze lékaři a zdravotnickými profesionály,“ připomíná Miloš Táborský.

LEADERS

Šéfkou zdravotnické skupiny EUC bude Jana Thomas Cílková

Generální ředitelkou zdravotnické skupiny EUC bude od ledna příštího roku Jana Thomas Cílková, uvedla firma v tiskové zprávě. Firma provozuje síť ambulantních poliklinik, laboratoře, lékárny nebo domácí péči. Do funkce nastoupí po Janu Blaškovi, který skupinu s předložským...

ČTK

Zpřísnění podmínek v ochraně dat

Zásady sice na první pohled působí spíše jako doporučení, **už se ale pracuje i na důležitých standardech a kontrolních mechanismech.** „Klíčové je, aby Ministerstvo zdravotnictví vydalo jasné technické parametry – a nejlépe aby jimi podmiňovalo poskytování služby,“ vysvětluje Jiří Horecký. Právě Ministerstvo zdravotnictví patří spolu s krajskými úřady v roli poskytovatelů oprávnění a zdravotními pojišťovnami coby plátcí péče mezi orgány, které odpovídají za kvalitu zdravotních služeb, i těch telemedicínských. Ministerstvo zdravotnictví by tak mělo být tím, kdo bude poskytovat certifikace nebo vydávat technické standardy toho, jak má zabezpečení vypadat. „To jsou věci, na kterých se teprve pracuje. Dotaženo by to mohlo být v letech 2027 nebo 2028,“ předpokládá Horecký.

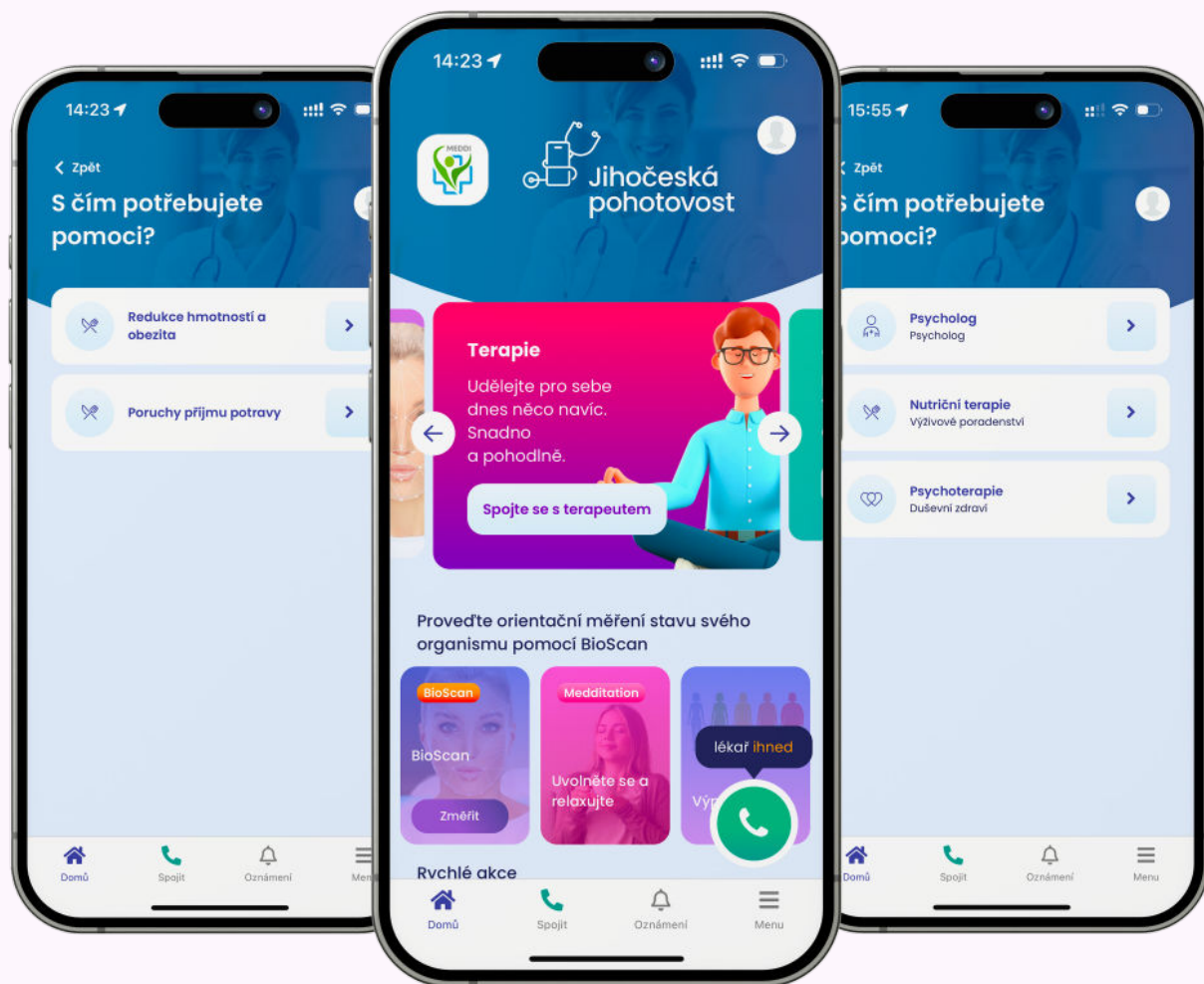
Ochrana dat je nyní prioritou, o čemž svědčí i další právní úprava. „Od 1. listopadu tady máme nový zákon o kybernetické bezpečnosti a ten poměrně radikálně mění pravidla hry pro sběr dat v online prostoru, přičemž ta nejcitlivější jsou právě ve zdravotnictví,“ vysvětluje Aleš Pilný, odborník na zabezpečení dat ze společnosti Tayllorcox. Mění se mimo jiné odpovědnost za ztrátu dat, která z IT oddělení přechází na nejvyšší vedení firem, nebo výše pokut, které mohou šplhat do milionových, mnohdy až likvidačních částek. Odzvonit by tak mělo základnímu systému uživatelské jméno a heslo, požadavkům na skenování dokladů nebo zadávání citlivých údajů do špatně zabezpečených webů.

Budoucnost mají podle Pilného služby postavené na evropském standardu eIDAS. **Ten pracuje s elektronickou identifikací pomocí bezpečných služeb.** Jsou jimi bankovní identita nebo platforma EU Digital Wallet, která bude do budoucna fungovat ve všech zemích sedmadvacítky a nahradí papírové doklady. „Bankovní identitu má dnes téměř každý. Je to služba, kdy se za pomoci banky bezpečně a důvěryhodně ověříte vůči jakékoli aplikaci, službě nebo třetí straně,“ vysvětluje Pilný. U bankovní identity se vychází z předpokladu, že banka si každého klienta při založení účtu ověřila pomocí minimálně dvou dokladů totožnosti. Klíčové je, že banka zajistí ověření, data ovšem nepředá.

Aby města, kraje ani pacienti nenaletěli...

Je jisté, že telemedicína má v dnešní technologické době své místo – a s jejím zákonným ustanovením můžeme čekat větší a rychlejší rozvoj nových projektů. Jiří Horecký říká, že řada měst o telemedicině uvažuje, nebo se na její zavedení chystá už v příštím roce. To může být dané i tím, že závěr roku bude patřit komunálním volbám a politici se budou snažit nasbírat plusové body.

Klíčovým bodem zůstává, aby si města a kraje ve smlouvě s dodavatelem jasně stanovili, o jakou službu se ve skutečnosti jedná. **Je rozdíl, jestli je dodavatel pouze poskytovatelem komunikačního řešení, nebo i skutečným poskytovatelem zdravotní péče.** Neméně důležité potom je tuto skutečnost správně komunikovat i směrem ven k občanům. V opačném případě může vzniknout nekonzistentnost mezi veřejnou komunikací a smluvním ustanovením, stejně jako právě ve Znojmě.

Horecký upozorňuje, že města by se měla ze znojemského případu poučit a nedělat službu narychlo za každou cenu. „V opačném případě se může stát, že až přijdou regulace a přísnější pravidla, která budou důrazněji vymáhána, některé systémy mohou mít problém a města pak budou muset vysoutěžit nové,“ vysvětluje.

Pozitivní inspirací by se naopak mohly stát telemedicínské projekty Karlovarského nebo Jihočeského kraje, které podle Horeckého fungují dobře. Řešení v rámci online pohotovosti, kterou pro občany zajišťují přímo kraje, jim tam poskytla společnost Meddi hub. Podobné projekty postupně vznikají i na úrovni nemocnic. Vlastní centrum telemedicínských služeb zajišťující vzdálený monitoring vitálních funkcí pacienta má třeba nemocnice Ostrava, Ústav pro péči o matku a dítě v pražském Podolí potom zase ve spolupráci s Meddi hubem před dvěma lety zapojil telemedicínu do prenatální péče.

ENJOY

Biohacking: Jak přežít zimu bez nafouklého břicha

Zimní měsíce dávají trávicímu systému zabrat. Chlad, stres a těžká jídla vytvářejí kombinaci, která snadno vyvolá nadýmání i tlak v břiše. Co dělat, aby žaludek a střeva fungovaly normálně? V dalším díle seriálu Biohacking přinášíme tipy na zlepšení trávení. A některé fungují už...

Alžběta Shejbalová

Otázkou zůstává, jak dnes dobrou službu rozpoznat. Ukazatelem kvality je v první řadě právě důraz na ochranu dat. **Ne vždy je to pro uživatele platformy dobře čitelné, ale zpozornět by měl minimálně při požadavku na skenování občanského průkazu nebo zadávání rodného čísla.** „Rodné číslo je podmínkou třeba předepsání eReceptu a jsou na ně vázány úhrady ze strany pojišťoven, nicméně určitě bych nedoporučil zadávat tento údaj někam, kde to není legálně ošetřeno a prověřeno,“ upozorňuje Miloš Táborský. „Nejprve bych chtěl mít v ruce dokument, který jasně říká, o jakou službu se jedná, za jakých podmínek se s rodným číslem pracuje nebo jak jsou data zabezpečena. Samozřejmě s garancí toho, že nejsou předána třetí straně,“ vysvětluje.

Ochrana dat je jedna věc, tou druhou je pak samotná kvalita platformy. To se klientovi rozpoznává ještě o něco hůř, jsou tu ale první platformy, které se vydaly cestou mezinárodních osvědčení. Právě ty mohou klientům mnohé napovědět. „V Česku jsou minimálně dvě pokročilé platformy, které mají mezinárodní certifikaci MDR. Ta je v této oblasti jakousi metou a potvrzením, že platforma se stala certifikovaným elektronickým zdravotnickým prostředkem, který je bezpečný, splňuje standardy a podléhá kontrole,“ jmenuje Miloš Táborský.